

Rekonstrūcija (lot. *reconstructio* 'atstatymas, atkūrimas') – rašytinių šaltinių nepaliudytų kalbos (ar kalbų šeimos faktų bei jų sistemos) atkūrimas specialiais kalbotyros metodais. Skiriama išorinė ir vidinė rekonstrukcija.

Išorinė rekonstrukcija remiasi giminiškų (t. y. tos pačios šeimos) kalbų lyginimu pagal *lyginamosios kalbotyros* nustatytą metodiką, kuri remiasi kalbos vienetų (garsų, morfemų) kaitos dėsniais ir jų sistemiskais atitikmenimis. Tuo būdu atkurtos senovinės formos bei konstrukcijos žymimos žvaigždute (pvz., *móte* < **māter*; ženklas < reiškia kilmės nuorodą).

Vidinė rekonstrukcija grindžiama vienos kalbos (platesne prasme – vienos kalbų ar dialektų grupės) sistemišku tyrimu: analizuojant kalbos vienetų tarpusavio santykius tam tikrais laikotarpiais ir lyginant skirtingo meto pjūvių duomenis, stengiamasi nustatyti senovinę sistemos būklę. Vidinė rekonstrukcija remiasi skirtingoje aplinkoje vartojamų kalbos vienetų kaitos netolygumu, dėl kurio senoviniai elementai (archaizmai) išlieka greta naujadarų. Pagal tas senovės liekanas, taikant *struktūrinės kalbotyros* metodus, atkuriamą ankstesnę sistemą. Lietuvių kalbos rekonstrukcijai labai svarbūs žilą senovę išlaikiusių tarmių duomenys.

Daugiausia pasiekama derinant vidinę rekonstrukciją su išorine, t. y. lyginant ne atskirus giminiškų kalbų faktus, o tose kalbose atliktos vidinės rekonstrukcijos rezultatus. Tuo būdu išaiškinama ne tik senovinė kalbos vienetų bei jų sistemų būklė, bet ir jų kaitos *santykinė chronologija*. Tikrinti rekonstrukcijos teisingumą padeda *kalbų tipologija*.

Lietuvių kalbos enciklopedija, sudarė Kazys Morkūnas, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2008, p. 450.